

azonosító ötjegyű kódból állnak: az első három – a ténycsoportprofil sorszama, az utolsó kettő – a paraméter sorszama a ténycsoportprofilon belül. Formálisan tehát egy és ugyanazon berendezésfajta minden paraméterének van azonosítója.

A paraméterek meghatározása során minden ténycsoportprofil összetételét pontosították. Egy ténycsoportprofilon belül azonban csak azokat a berendezésfajtákat lehet egyesíteni, amelyek paraméterei a megnevezésük alapján teljesen egybeesnek. A ténycsoportprofilok létrehozása során a berendezések paraméterei differenciálhatók és rendszerezhetők. Rendszerezésen olyan paramétercsoportkijelölést értenek, amely közös minden berendezésfajta. Így a paraméterek kétszintű rendszerezését határozták meg: a minden berendezéstípusra közös és a rokon berendezésekre közös. A hatékony rendszerezés lehetővé tette, hogy stabil azonosító rendszert hozzanak létre, amelyben az általános ismerveknek egységes numerikus megfelelőjük van, ami az információkeresést kényelmessé teszi, és segíti az információszolgáltatás különböző formáinak a kialakítását.

Az AIDOS programcsomag a paraméterek ténycsoportprofilon belüli felépítésének a következő sémáját teszi lehetővé:

- ◆ azok a paraméterek, amelyek egy és ugyanazon információs egységre több értéket is felvehetnek (pl. tányéros koronák típusa – szétszedhető, nem szétszedhető, ugyanakkor sík, hullámos stb.);
- ◆ paraméterek, amelyek egy és ugyanazon egységre csak egy értéket vesznek fel (pl. a tányér elhelyezkedése: vízszintes vagy ferde).

Olyan paramétercsoportokat is kialakítottak, amelyek csak numerikus értékeket vehetnek fel. A paraméterek megnevezésére gyakran a paraméterek rövidített megnevezéseit használják. Lehetséges azonban az egyes tények egyesítése is, és feltételes megnevezések bevezetése.

Az adatbevitel a rendszerbe gép előtti formátumról történik, az információkiadás pedig kártya-, illetve táblázatos formában valósul meg. A tényadatok kiadása mellett a rendszer közli a primer dokumentumok bibliográfiai leírását is, amelyekből az adatokat indexelték és a rendszerbe bevitték.

Állami automatizált berendezésregisztráló és információs rendszer

A berendezésekre vonatkozó információk szolgáltatására a Szovjetunióban létrehozták a *Berendezések Össz-szövetségi Információs Központját*.

Fő feladatai a következők:

- ◆ a gyártandó, a tervezett és a megszüntetett berendezések állami regisztrálása és számontartása,
- ◆ a legfontosabb berendezések műszaki színvonalának rendszeres elemzése és javaslatok előkészítése az *Állami Tudományos és Műszaki Bizottság (GKNT)* részére,
- ◆ információk előkészítése és az érdekelt vállalatok, intézmények információellátása a berendezések műszaki-gazdasági adatairól.

Egy sor minisztériummal és főhatósággal közösen a központ dolgozza ki és üzemelteti az állami berendezéskatasztert és információs rendszert, amely együttműködik a termékek műszaki színvonalát és a kibocsátott termékek minőségét ellenőrző automatizált alrendszerrel, az ágazati és a köztársasági automatizált vezetési és tudományos-műszaki információs rendszerekkel.

A berendezéseket nyilvántartó információs rendszer keretében a hazai és a külföldi berendezésekről faktografikus adatbankot építenek ki. Az adatbank sajátossága, hogy dinamikus, tartalma állandóan változik mind az adatok mennyiségét, mind szemantikai tartalmát tekintve. Ennek oka a gyártott berendezések nomenklatúrájának változásában, a modernizáció és a technika megújulásában rejlik. Az adatbank ágazatközi jellegű, koncepciójában igazodik az állami regisztrálási folyamat osztott jellegéhez.

A központban létrehozandó automatizált információs rendszer mind az irányító szervek, mind az érdekelt intézmények számára különböző típusú feladataik megoldásához fog információkat adni.

Műszakiszínvonal- és Termékminőség-értékelési Nemzetközi Automatizált Információs Rendszer

A Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Rendszer (NTMIR) keretében folyik a vizsgálat, hogyan lehetne az NTMIR egyik alrendszerét, az *Ipari Katalógusok Nemzetközi Specializált Információs Rendszerét* (IK NSIR) átalakítani *Műszakiszínvonal- és Termékminőség-értékelési Nemzetközi Automatizált Információs Rendszerré* (MSZTÉ NAIR). Ebben folytatódna az ipari katalógusokról az információgyűjtés, a -feldolgozás és a -terjesztés, emellett azonban kialakítanának egy adatbankot a KGST keretében közösen létrehozandó technikáról, technológiákról és anyagokról, a Nemzetközi Tudományos és Műszaki Információs Központ (NTMIK) műszaki programeszközei alapján. A következőkben összefoglaljuk a tervezett rendszerrel kapcsolatos elgondolásokat.